

Технологія 2. Проектно-цільове управління навчальним закладом

Назва: проектно-цільове управління навчальним закладом.

Тип: технологія управління навчальним закладом.

Адреса: Ясенівська ЗОШ I-II ступенів Ставищенського району Київської області.

Рік створення: 1992-1995

Рік оприлюднення в пресі: 1992

Новизна: уперше в теорії й практиці управління навчальними закладами України запропоновано використовувати як інструменти управління цільові проекти, які з 70-х р. минулого століття широко використовуються у світовій ринковій економіці. Сформовано визначення освітнього цільового проекту, розроблено його структуру та класифікацію цільових проектів. Уперше вжито назву „**проектно-цільове управління**”, яка широко використовується в сучасній теорії й практиці управління навчальними закладами та освітніми системами країни.

Основні положення технології: суть проектно-цільового управління закладом освіти полягає в тому, що після визначення переліку проблем, що потребують негайного вирішення, з кожної конкретної проблеми виконавець або група виконавців розробляє **цільовий проект**. На кожний навчальний рік (семестр, чверть, місяць) приймаються до виконання кілька таких проектів одночасно. Сукупність цільових проектів становлять основну, так звану, тематичну частину річного плану роботи школи.

У загальному випадку **цільовий проект** – це сукупність теоретичного забезпечення розв’язання конкретної проблеми та комплекс взаємопов’язаних заходів, спрямованих на переведення певного об’єкта з існуючого стану в бажаний або створення нового об’єкта протягом заданого часу та за певних обмежень. Отже, цільовий проект – це акція, форма організації діяльності для досягнення поставленої мети. Цільовий проект є

носієм певного закону самоорганізації системи (її організаційної культури), а тому запропоновано його розглядати як **системний реплікатор розвитку** системи за аналогією з геном у біології та мемом у соціології.

Теоретичне забезпечення розв'язання конкретної проблеми реалізується в **смісловій частині** проекту, детальний план дій – в **операційній частині**. Конкретні умови та можливості враховуються в описі кадрового, організаційного, матеріально-технічного, фінансового та нормативно-правового **забезпечення цільового проекту**. Структуру цільового проекту подано нижче.

Назва проекту:

1. Смістова частина.

1.1. Модель об'єкта діяльності (структура, принципи внутрішньої організації та особливості функціонування, теоретичне обґрунтування проблеми).

1.2. Технологія (основні шляхи досягнення мети цільового проекту та їхнє обґрунтування на основі досягнень сучасної науки й передового педагогічного досвіду).

1.3. Параметри стану об'єкта, система організації контролю за ними, реальний та очікуваний стан об'єкта.

2. Кадрове забезпечення.

3. Організаційне забезпечення.

4. Матеріально-технічна база.

5. Фінансове забезпечення.

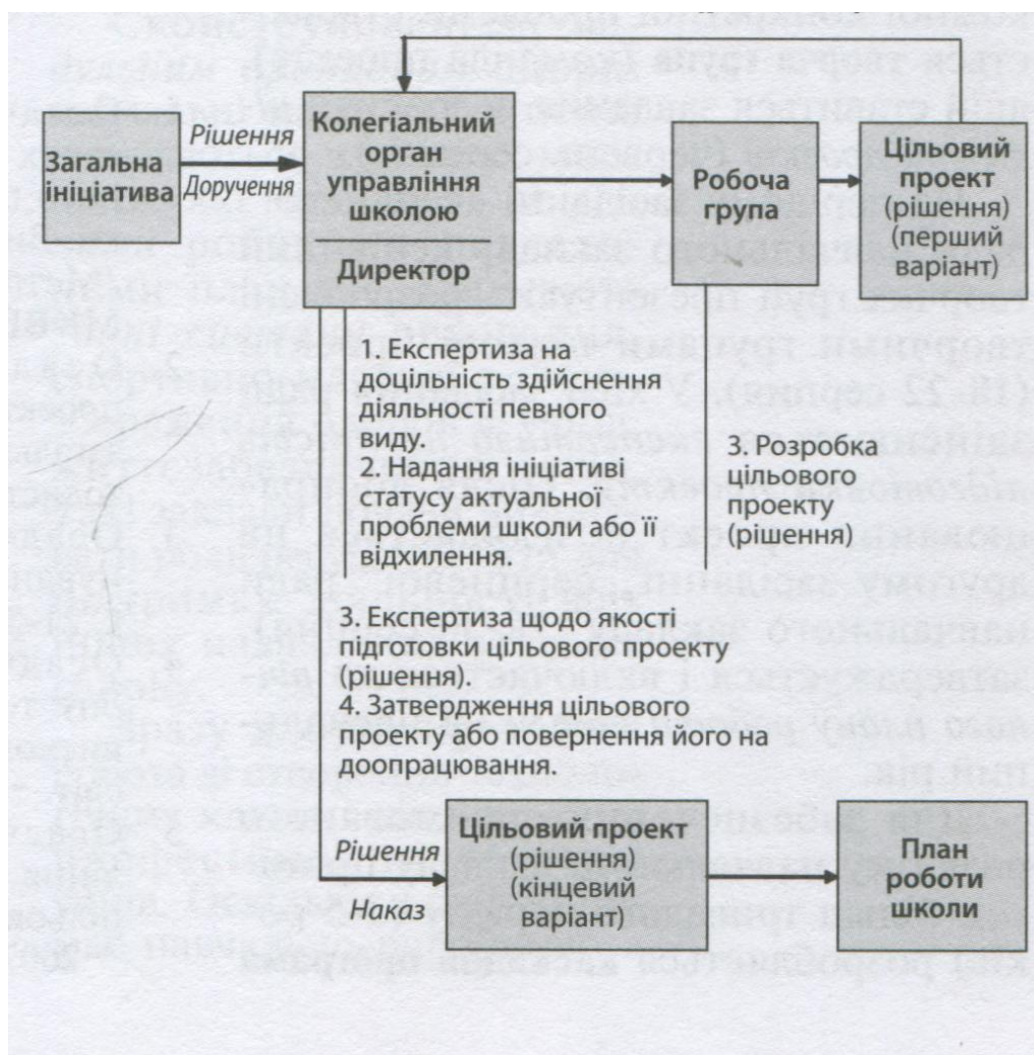
6. Нормативно-правове забезпечення.

7. Операційна частина (конкретні заходи суб'єктів діяльності).

№ п/п	Назва та короткий зміст заходів	Учасники	Дата	Відповідальні особи

Алгоритм створення цільового проекту представлено на схемі 2.1.

Схема 2.1. Циклічна схема розробки цільового проекту

Формування річного плану роботи школи розпочинається в кінці попереднього навчального року (березень-квітень). На цьому етапі розробляється **блок загальних ініціатив** навчального закладу. Після їх експертизи **на доцільність здійснення такої діяльності** визначається **блок актуальних проблем навчального закладу** (травень). Потім з кожної конкретної проблеми створюється **творча група** (команда проекту), перед якою ставиться завдання розробити **цільовий проект** (червень-серпень).

На першому засіданні серпневої ради навчального закладу керівники творчих груп презентують розроблені творчими групами цільові проекти (18-22 серпня). Під час засідання ради здійснюється **експертиза на якість підготовки проекту**. Після доопрацювання проект розглядається на другому засіданні серпневої ради навчального закладу (28-30 серпня), затверджується

і включається до **річного плану роботи школи** на поточний навчальний рік.

Річний план роботи школи має такі розділи:

1. Вступ.
2. Загальна частина.
3. Тематична частина.
4. Предметні цільові проекти.

У **Вступі** подано короткий аналіз роботи школи в попередньому навчальному році та визначаються основні напрями діяльності педагогічного колективу в поточному році.

Загальна частина річного плану роботи значною мірою є традиційною і характерною для більшості шкіл: організаційні заходи, робота з кадрами, внутрішньошкільний контроль тощо.

Тематична частина плану роботи школи складається з цільових проектів. Сукупність **предметних цільових проектів** розкриває особливості навчальної роботи з кожного навчального предмета інваріативної й варіативної частин навчального плану закладу в конкретному навчальному році.

Для забезпечення спрямованого розвитку навчального закладу протягом більш тривалого періоду (3-5 років) розробляється **каскадна програма розвитку** як сукупність цільових проектів. Першим в Україні прикладом каскадної програми розвитку освітньої системи, розробленої у форматі проектно-цільового управління, стала програма розвитку системи освіти Ставищенського району Київської області „Обличчям до дитини”.

Каскадна програма розвитку освітньої системи передбачає створення **матриці розвитку** цієї системи.

Зазначена освітня технологія широко використовується в практиці управління навчальними закладами країни. Але мода на проекти часто спотворює сутність запропонованої інновації і зводить ідею освітніх цільових проектів лише до проектів навчальних або виховних. Насправді ж описані вище цільові проекти привнесено в практику управління школою не зі

старих підручників педагогіки (метод проектів початку ХХ ст.), а з **ринкової економіки кінця ХХ століття**. Ця позиція є принциповою для розуміння сутності нової технології управління навчальними закладами.

Література:

1. Осадчий І. Г. **Моделювання управлінських дій** на основі принципу поетапного привласнення мети діяльності / І. Г. Осадчий // Виховання основ духовної культури : метод. рек. – Суми, 1992. – С. 39–41 с.
2. Осадчий І. Г. **Основи методики проектно-цільового** планування роботи загальноосвітньої школи / І. Г. Осадчий // Порадник методиста : книга метод. рек. на 1995–96 навч. рік / Київ. міжрегіон. ін-т удосконалення вчителів. – Київ, 1995. – С. 22–26.
3. Осадчий І. Г. **Проектно-цільове** планування / І. Г. Осадчий // Світло. – 1998. – № 1. – С. 21–23.
4. Осадчий І. Г. **Освіта сільського регіону**: теорія і технологія управління розвитком : монографія / І. Г. Осадчий ; Ін-т педагогіки Акад. пед. наук України – Київ : Шкіл. світ, 2005. – 260 с. – Бібліогр.: с. 251–259.
5. Осадчий І. Г. **Проектно-цільове управління** навчальним закладом: предметні цільові проекти / І. Г. Осадчий // Освіта і упр. – 2007. – Т. 10, чис. 1. – С. 33–36. – Бібліогр.: 3 назви.